

לך המראָה הַזֶּה בְּרַמ"ח מַצּוֹת
שֶׁהֵם בְּחַמְשֵׁי חֲמִשֵּׁי תוֹרָה. וְלֹא
בְּחִירָת, שְׁאוֹתָם לְבוֹשִׁים שְׁלֵה,
שֶׁבָּהֶם רָאוּ כָּל הַנְּבִיאִים. שְׁאִין
דָּרָךְ שֶׁתַּגְלָה כְּלָה בְּקִרּוּב בְּשֵׁר,
אֲלֵא לַחֲתָן שְׁלֵה.

בְּהוֹא זְמַן יִתְקַיֵּם בְּהֵם, (בראשית
א) וַיְהִי שְׁנֵיהֶם עֲרוּמִים הָאָדָם
וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא יִתְבַּשְׁשׁוּ. כְּמוֹ אָדָם
וְאִשְׁתּוֹ שֶׁכָּבַר הָעֶבֶר הָעֲרֻבּוּב
הָרַע שֶׁל עֶרֶב רַב, קָשְׁיָה רַעְיָה מִן
הָעוֹלָם, שֶׁהֵם הָעֲרִירוֹת שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתּוֹ, הָעֲרִירוֹת שֶׁל
יִשְׂרָאֵל. כָּל שֶׁפֶן הָעֲרִירוֹת שְׁלֵךְ,
רוֹעֵה הַנְּאָמָן. וּמַהֲלֵכָה שְׁלֵךְ,
שֶׁבִּשְׁבִילֵם צָרִיךְ לְכַסּוֹת אֶת
סוּדוֹת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֵה
(משלי כה) כְּבֹד אֱלֹהִים הַסֵּתֵר דְּבָר,
עַד שֶׁעוֹבְרִים מִן הָעוֹלָם. וְאִין
מְלָכִים אֲלֵא יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ
שֶׁבְּאַרְוֵה, כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים
הֵם. בְּאוֹתוֹ זְמַן, וּכְבֹד מְלָכִים
חָקַר דְּבָר. אָמַר הַרוֹעֵה הַנְּאָמָן,
בְּרוּךְ אַתָּה לְעֵתִיק הַיָּמִים, שֶׁמֶשׁ
אַתָּה, כְּעֵנֶף שֶׁמִּתְפַּשֵּׁט מִן הָאֵילָן,
כִּף הַנְּשִׁמּוֹת עֵנֶף מִמֶּנּוּ.

תְּנַאִים וְאַמּוֹרָאִים, הָרִי וְדָאִי
עוֹלָה וְחִטָּאת וְאַשָּׁם הֵן שְׁלֵשׁ
מַצּוֹת, שְׁלֵשָׁה אַבּוֹת. שְׁלָמִים
הַגְּבִירָה. אִיבֵר שֶׁהִיא תְּשֻׁלוּמִים
שֶׁל כָּל אִיבֵר, כְּמוֹ הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן
שֶׁל חַג. (מקום שֶׁהוּא תְּשֻׁלוּמִים שֶׁל הַכֵּל
בְּדַגְמָת).

מִי שֶׁלֹּא חָג בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן,
אִין לוֹ תְּשֻׁלוּמִים לְרִאשׁוֹן, וְשֶׁאֵר
הַיָּמִים תְּשֻׁלוּמִין זֶה בְּזֶה, וּבִהֶם
וְחִסְרוֹן לֹא יוּכַל לְהַמְנִיחַ. אֲבָל
מִי שֶׁלֹּא חָג בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן שֶׁל
חַג, עָלִיו נֶאֱמַר מַעֲוֹת לֹא יוּכַל
לְתַקֵּן וְחִסְרוֹן לֹא יוּכַל לְהַמְנִיחַ,
וְזוֹהִי הַחִטָּאת שֶׁמֶעַפְכָּת אֶת הָעוֹלָה. (מִזֶּה הַטַּעַם)
הַחִטָּאת הוּא זָכַר. הַחִטָּאת נִקְבָּה. וְלִפְעָמִים שֶׁהָרִי
הַחִטָּאת מִתְּבַשְׁשֶׁת וְנִפְרֶדֶת מֵעוֹלָה בְּאוֹתוֹ שְׁעִיר,
שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר כח) וְשֶׁעִיר עֲזִים אֶחָד לְחִטָּאת.
אֲשָׁם תְּלוֹי אַחֲזוּ בְּשִׁנְיָהֶם, כְּמִי שֶׁאַחֲזוּ לְכָאן וּלְכָאן, וְהוּא תְּלוֹי בְּאַמְצָע. כְּמוֹ, הַכֵּל תְּלוֹי עַד

לְךָ חִיזוּ דָא, בְּרַמ"ח פְּקוּדִין, דְּאִינוּן בְּחַמְשֵׁי חוּמְשֵׁי
תּוֹרָה. וְלֹא בְּחִידוֹת, דְּאִינוּן לְבוֹשִׁין דִּילָה, דְּבִהוּן חִזּוּ
כָּל נְבִיאִי. דְּלִית אַרְיָח לְאַתְגְּלָאָה כְּלָה בְּקִרּוּב בְּשֵׁר, אֲלֵא
לַחֲתָן דִּילָה.

בְּהוֹא זְמַן יִתְקַיֵּם בְּהוּ, (בראשית ב) וַיְהִי שְׁנֵיהֶם
עֲרוּמִים הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא יִתְבַּשְׁשׁוּ. כְּגוֹן
אָדָם וְאִשְׁתּוֹ דְּכָבַר אֶתְעַבֵּר עֲרֻבּוּבָא בִישָׂא, עֶרֶב רַב,
קוּשְׁיָא בִישָׂא מַעְלָמָא, דְּאִינוּן עֲרִיזִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וְשִׁכְיִנְתִּיהּ, עֲרִיזִין דִּישְׂרָאֵל. כָּל שֶׁפֶן עֲרִיזִין דִּילָךְ רַעְיָא
מִהִימָנָא. וּמַהֲלֵכָה דִּילָךְ. דְּבִגְיִנְיִיהוּ צָרִיךְ לְכַסּוֹת רִיזִין
דְּאוּרִייתָא, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ (משלי כה) כְּבֹד אֱלֹהִים הַסֵּתֵר
דְּבָר, עַד דְּמַתְּעַבְרִין מַעְלָמָא. וְלִית מְלָכִים אֲלֵא יִשְׂרָאֵל,
כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים הֵם, בְּהוּא זְמַנָּא,
וּכְבֹד מְלָכִים חָקוֹר דְּבָר. אָמַר רַעְיָא מִהִימָנָא, בְּרִיךְ אַתָּה
לְעֵתִיק יוֹמִין, דְּמַתְּמֵן אַתָּה, כְּעֵנֶף שֶׁמִּתְפַּשֵּׁט מִאֵילָנָא,
הַכִּי נִשְׁמָתִין עֲנָפָא מִגִּיהָ.

תְּנַאִים וְאַמּוֹרָאִין, הָא וְדָאִי עוֹלָה וְחִטָּאת וְאַשָּׁם, תְּלַת
פְּקוּדִין אִינוּן, תְּלַת אַבְהָן. שְׁלָמִים מְטְרוֹנִיתָא.
אַבְר, דְּאִיהִי תְּשֻׁלוּמִין דְּכָל אַבְר, כְּגוֹוֹנָא דְּיוֹמָא קְדָמָא
דְּחַג. (ס"א אַתְר דְּאִיהוּ תְּשֻׁלוּמִים דְּכָלֵא כְּגוֹוֹנָא).

מִי שֶׁלֹּא חָג בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן, אִין תְּשֻׁלוּמִים לְרִאשׁוֹן,
וְשֶׁאֵר יוֹמִין תְּשֻׁלוּמִין זֶה בְּזֶה, וּבִהוּן וְחִסְרוֹן לֹא יוּכַל
לְהַמְנִיחַ אֲבָל מִי שֶׁלֹּא חָג בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן שֶׁל חַג עָלִיהּ
אַתְמַר (קהלת א) מַעֲוֹת לֹא יוּכַל לְתַקֵּן וְחִסְרוֹן לֹא יוּכַל
לְהַמְנִיחַ. וְהִיא אִיהוּ חִטָּאת דְּמַעַכְבַּ לְעוֹלָה. (פִּאי
טַעַמָא) חִטָּא אִיהוּ דְּכָר. חִטָּאת, נוֹקְבָא. וְלִזְמַנִּין דְּהָא
אַתְבְּסָם חִטָּאת, וְאַתְפְּרֵשׁ מֵעוֹלָה. בְּהוּא שְׁעִיר, דְּאַתְמַר
(במדבר טו) וְשֶׁעִיר עֲזִים אֶחָד לְחִטָּאת.

אֲשָׁם תְּלוֹי אַחֲזִיד בְּתַרוּוִיָּהוּ, כְּמָאן דְּאַחֲזִיד לְכָאן וּלְכָאן,
וְזוֹהִי הַחִטָּאת שֶׁמֶעַפְכָּת אֶת הָעוֹלָה. (מִזֶּה הַטַּעַם)
הַחִטָּאת הוּא זָכַר. הַחִטָּאת נִקְבָּה. וְלִפְעָמִים שֶׁהָרִי
הַחִטָּאת מִתְּבַשְׁשֶׁת וְנִפְרֶדֶת מֵעוֹלָה בְּאוֹתוֹ שְׁעִיר,
שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר כח) וְשֶׁעִיר עֲזִים אֶחָד לְחִטָּאת.
אֲשָׁם תְּלוֹי אַחֲזוּ בְּשִׁנְיָהֶם, כְּמִי שֶׁאַחֲזוּ לְכָאן וּלְכָאן, וְהוּא תְּלוֹי בְּאַמְצָע. כְּמוֹ, הַכֵּל תְּלוֹי עַד